

Від редакції

Чергове дев'яте число „Етномузики” присвячене видатному українському композиторові, основоположнику української класичної музики, фольклористові, піаністові, диригентові, педагогу, громадському діячеві, патрону Львівської національної музичної академії – Миколі Лисенку, який відійшов у вічність 100 років тому. Зачинатель і визначний представник композиторського періоду в українській музичній фольклористиці, піонер української теоретичної думки про етномузикознавчу транскрипцію, мистець заклав ґрунтовні підвалини для зародження та розвитку в Україні фахових досліджень над народною музикою, залишивши величезну музично-фольклористичну спадщину: транскрибовані, опрацьовані та опубліковані численні народні мелодії, новаторські теоретичні студії, змістовний епістолярій.

Власне М. Лисенко був серед перших, хто підняв питання музичної будови української народної музики, і зокрема дум, присвятивши цій проблемі одне із своїх магістральних досліджень – „Характеристика музичних особливостей українських дум і пісень, виконуваних кобзарем Вересаєм”, яке посіло достойне місце серед класичних вітчизняних етномузикознавчих праць. Тож симптоматично, що вже в першому розділі „Студії” ця тема продовжена у цікавому та інтригуючому дослідженні професора Богдана Луканюка „Думова форма”. У пропонуванні розвідці автор абсолютно по-новому підійшов до аналізу народноречитативних форм та зробив спробу розгадати природу текстової і музичної думової імпровізації, на численних прикладах показав її механізми. Як взірць досконалого класичного втілення думового жанрового еталону проф. Б. Луканюк навіть рецитації відомого носія традиційного кобзарства початку ХХ століття Платона Кравченка і, спираючись на наведені в дослідженні схеми та словесні і музичні зразки, показав, як можна самотужки навчитися по-традиційному співати думи та, таким чином, спробувати відродити згасле кобзарсько-лірницьке традиційне виконавство.

Серед джерельних матеріалів, що безпосередньо стосуються постаті М. Лисенка, у збірнику запропоновано невідомий досі виступ Філарета Колесси, виголошений на святкуванні столітнього ювілею композитора в червні 1942 року в лемківському містечку Криниця (сьогодні – на теренах Польщі). Автор граф реферату, у якому Ф. Колесса узагальнив свої лисенкознавчі напрацювання, зберігається у Приватному архіві академіка у Львові та друкується вперше. Розділ продовжує публікація Карла Йозефа фон Гюттнера „Народні пісні” у перекладі Андрія Вовчака та зі вступною статтею Ірини Довгалюк. Опублікована 1822 року в календарі-альманасі „Львівський пілігрим” німецькою і польською мовами та відома здебільшого хіба із загальних описів у науковій літературі, праця К. Й. фон Гюттнера знаменна тим, що у ній вперше в Галичині було порушено питання необхідності запису та публікації мелодій народних пісень, а також надруковано і дві українські народні пісні з мелодіями.

Розділ „Педагогіка” на цей раз, як і „Студії”, представлено лише однією позицією – дослідженням Ліни Добрянської „Педагогічна діяльність Володимира Гошовського у Львівській консерваторії”. Авторка детально та всебічно на обширному архівному матеріалі представила педагогічну діяльність у Львівській консерваторії одного із найвидатніших етномузикологів ХХ століття Володимира Гошовського. У розправі Л. Добрянська, коротко схарактеризувавши основні етапи становлення вченого як педагога, спинилася на важніших ділянках педагогічної праці В. Гошовського – викладача, організатора та наставника студентів, керівника Студентського наукового товариства, у якому сформувався етномузичні зацікавлення нині знаних дослідників музичного фольклору: Богдана Луканюка, Володимира Мацієвського, Михайла Мишианича, Ярослава Бодака, Любомира Кушлика, Василя Зеленчука.

Останній розділ щорічника склала низка повідомлень і рецензій про важніші події та відгуки на нові фольклористичні публікації. Юрій Рибак та Анна Шпилевська запропонували звіт про міжнародну конференцію, присвячену 90-літтю від дня народження Володимира Гошовського та 100-літтю заснування Інституту музикології Львівського університету, а Ольга Коломиєць коротко ознайомила читачів із основними науковими проблемами, які обговорювались на засіданнях чергової 41-ої Світової конференції Міжнародної ради з питань традиційної музики (ICTM), що відбулася у столиці канадської провінції Ньюфаундленд – м. Сент-Джонсі. Поміж оглядів нових видань – рецензія Ольги Харчишин на збірник лемківського пісенного фольклору, укладений на основі репертуару видатної народної виконавиці Анни Драган, у записах та упорядкуванні відомого дослідника лемківської музичної культури Ярослава Бодака, а також огляд молоді кївської дослідниці Анни Пеліної „Вісника Львівського університету. Серія мистецтвознавство”, приуроченого до 140-річчя від дня народження Філарета Колесси.

Уже звична для збірника „Хроніка” інформує читачів про важніші події, які відбулися головно в етномузикознавчому житті музично-фольклористичної спільноти Галичини.

У додатках до „Етномузики” як продовження присвятної тематики збірника запропоновано нотно-бібліографічний реєстр „Микола Лисенко. Музично-фольклористичні праці”, укладений Богданом Луканюком. У покажчику відображено перші авторські публікації М. Лисенка.

На долученому до збірника CD представлено електронні доповнення до статей, матеріалів і повідомлень пропонованого числа „Етномузики”, копії низки праць з доробку Миколи Лисенка, а також й інших фольклористичних видань минулих років. Зі змістом CD можна ознайомитися наприкінці збірника.

Зауваги і пропозиції просимо надсилати на е-пошту pndlme@ukr.net або на персональні електронні пошти членів редакції.

19 грудня 2012 року

Редакція